

วันอังคารที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2559

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 02-727-3594-6 โทรสาร 02-727-3595

<http://www.nidapoll.nida.ac.th> <http://www.twitter.com/nidapoll> และ <http://www.facebook.com/nidapoll>

E-mail : nida_poll@nida.ac.th / nidapoll.nida@hotmail.co.th จำนวน 2 หน้า (รวมหน้านี้)

“สุข – ทุกข์ ของผู้สูงอายุไทย ปี 2559”

เรียน บรรณาธิการบริหาร / บรรณาธิการข่าว / หัวหน้าข่าว

เนื่องในวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี ตรงกับวันผู้สูงอายุ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ร่วมกับ “ศูนย์วิจัยสังคมสูงอายุ” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “สุข – ทุกข์ ของผู้สูงอายุไทย ปี 2559” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 23 – 28 มีนาคม 2559 กรณีศึกษาจากผู้สูงอายุไทย ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ กระจายทั่วทุกภูมิภาค ระดับการศึกษา และอาชีพ รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,250 หน่วยตัวอย่าง เกี่ยวกับสิ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุไทยมีความสุข และมีความสุข และพรที่ต้องการ การสำรวจอาศัยการสุ่มตัวอย่างจากบัญชีรายชื่อฐานข้อมูลตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของ “นิด้าโพล” ด้วยความน่าจะเป็นแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งภูมิภาคออกเป็น 5 ภูมิภาค จากนั้นในแต่ละภาค สุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยกำหนดค่า ความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95.0 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: S.E.) ไม่เกิน 1.4

จากผลการสำรวจ เมื่อถามถึงความสุขของผู้สูงอายุไทยในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านที่ผู้สูงอายุไทยมีความสุขมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ในด้านที่ผู้สูงอายุมีความสุขมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อันดับแรกคือ การมีจิตใจเบิกบาน สดชื่นแจ่มใส มองโลกในแง่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.08 รองลงมา คือ การได้ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ มีค่าเฉลี่ย 3.79 การมีลูกหลานอยู่ด้วยกัน ได้พูดคุยดูแลกันและกัน ได้อยู่กับครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 3.64 การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่ต้องไปหาหมอ มีค่าเฉลี่ย 3.58 การได้พบปะสังสรรค์ ทำกิจกรรมกับเพื่อนฝูง มีค่าเฉลี่ย 3.53 การไม่มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายให้ใคร/สถาบันการเงินใด มีค่าเฉลี่ย 3.50 และการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม/ช่วยเหลือผู้อื่น/เห็นตัวเองมีคุณค่า มีค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนด้านที่ผู้สูงอายุมีความสุขในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตัวเอง มีค่าเฉลี่ย 3.17 และการมีเงินใช้/มีเงินเก็บ/เงินออม มีค่าเฉลี่ย 2.98

สำหรับความทุกข์ของผู้สูงอายุไทยในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านที่ผู้สูงอายุไทยมีความทุกข์มากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ในด้านที่ผู้สูงอายุมีความทุกข์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย อันดับแรกคือ การไม่มีเงินใช้/ไม่มีเงินออม/มีแต่ไม่พอใช้ มีค่าเฉลี่ย 2.14 รองลงมาคือ อยากทำงาน แต่ไม่มีงานทำ ทำให้ขาดรายได้มาเลี้ยงตนเอง มีค่าเฉลี่ย 1.99 การมีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ มีค่าเฉลี่ย 1.84 การไม่มีเพื่อนฝูง มีค่าเฉลี่ย 1.72 สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง/มีโรคประจำตัว/ต้องไปหาหมอ มีค่าเฉลี่ย 1.72 และการไม่มีลูกหลานอยู่คนเดียว/มีลูกหลานแต่ลูกหลานไม่ให้ความสนใจ/ใส่ใจดูแล มีค่าเฉลี่ย 1.67 ส่วนด้านที่ผู้สูงอายุมีความทุกข์ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านจิตใจไม่เบิกบาน ไม่สดชื่นแจ่มใส หม่นหมอง ไม่มีคุณค่า มีค่าเฉลี่ย 1.42

ท้ายที่สุด เมื่อถามถึงพรที่ผู้สูงอายุไทยต้องการ พบว่า ผู้สูงอายุไทยส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.14 ระบุว่า ขอให้ตนเองมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง อายุยืน ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ หรือหายขาดจากการเจ็บป่วยที่เป็นอยู่ อยู่กับลูกหลานไปนาน ๆ สามารถพึ่งพาตนเองได้ รองลงมา ร้อยละ 18.01 ระบุว่า ขอให้ตนเอง ครอบครัว และคนไทยมีความสุข ความเจริญ สังคมสงบสุข คนไทยรักกัน ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า ร้อยละ 14.30 ระบุว่า ขอให้ไม่มีหนี้สิน ร่ำรวยเงินทอง มีเงินใช้ไม่ขาดมือ เบียดขีพสูงขึ้น และเศรษฐกิจดีขึ้น ร้อยละ 1.86 ระบุว่า มีโชคกลาง สมหวังทุกประการ ประสบความสำเร็จในชีวิต ร้อยละ 1.64 ระบุว่า กิจการค้าขายรุ่งเรือง มีความเจริญก้าวหน้า มีงานทำที่ดี ร้อยละ 1.20 ระบุว่า ขอให้ลูกหลานเป็นคนดี ประสบความสำเร็จในชีวิต เลี้ยงง่าย เป็นที่พึ่งพาของครอบครัว ร้อยละ 0.76 ระบุว่า ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง ปราศจาก/แคล้วคลาดจากภยันตราย และพบเจอแต่สิ่งที่ดี ๆ และร้อยละ 0.55 ระบุว่า ขอให้มียุเพื่อนเยอะ ๆ และมีคนคอยดูแลในชีวิต

เมื่อพิจารณาลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง พบว่า ตัวอย่างร้อยละ 8.80 มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ ร้อยละ 25.52 มีภูมิลำเนาอยู่ปริมณฑล และภาคกลาง ร้อยละ 18.80 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ ร้อยละ 33.72 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 14.16 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ ตัวอย่าง ร้อยละ 52.88 พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 45.52 พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และร้อยละ 1.60 ไม่ระบุ ตัวอย่าง ร้อยละ 51.84 เป็นเพศชาย ร้อยละ 48.08 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 0.08 เป็นเพศทางเลือก ตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 66.15 ปี (S.D. = 5.51 ปี อายุต่ำสุด 60 ปี และสูงสุด 90 ปี) โดยร้อยละ 55.92 มีอายุ 60 – 65 ปี ร้อยละ 24.40 มีอายุ 66 – 70 ปี ร้อยละ 12.32 มีอายุ 71 – 75 ปี และร้อยละ 7.36 มีอายุ 75 ปี ขึ้นไป

ตัวอย่าง ร้อยละ 82.96 พักอาศัยอยู่บ้านเดี่ยว ร้อยละ 7.20 พักอาศัยอยู่ทาวน์เฮาส์ ร้อยละ 0.48 พักอาศัยอยู่ห้องคอนโด ร้อยละ 0.88 พักอาศัยอยู่ห้องอพาร์ทเมนท์/แฟลต ร้อยละ 5.76 พักอาศัยอยู่ห้องแถว ร้อยละ 0.72 ระบุอื่น ๆ ได้แก่ บ้านพักข้าราชการ วัด บ้านเช่า หอพัก ในที่ทำงาน กระโจม และร้อยละ 2.00 ไม่ระบุประเภทที่อยู่อาศัย ตัวอย่าง ร้อยละ 68.64 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ร้อยละ 8.00 เป็นเจ้าของร่วม ร้อยละ 6.64 เป็นผู้เช่า ร้อยละ 14.56 เป็นผู้อยู่อาศัย และร้อยละ 2.16 ไม่ระบุกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ตัวอย่าง ร้อยละ 62.63 พักอาศัยอยู่กับคู่สมรส ร้อยละ 63.61 พักอาศัยอยู่กับลูกหลาน ร้อยละ 10.64 พักอาศัยอยู่กับลูกเขย/ลูกสะใภ้ ร้อยละ 2.03 พักอาศัยอยู่กับบิดา/มารดา ร้อยละ 4.31 พักอาศัยอยู่กับญาติ พี่ น้อง ร้อยละ 9.02 พักอาศัยอยู่คนเดียว ร้อยละ 0.49 พักอาศัยอยู่กับคนอื่น ๆ ได้แก่ เด็กที่ตนเองดูแลอยู่ นายจ้าง เพื่อน พี่เลี้ยง

1. ปัจจุบันท่านมีความสุขกับสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด (ค่าคะแนน) 1 ถึง 5 คะแนน โดย 1 มีความสุขน้อยที่สุด ถึง 5 มีความสุขมากที่สุด

ความสุขของผู้สูงอายุไทยในด้านต่าง ๆ	ค่าเฉลี่ย
มีจิตใจเบิกบาน สดชื่นแจ่มใส มองโลกในแง่ดี	4.08
การได้ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	3.79
มีลูกหลานอยู่ด้วยกัน ได้พูดคุยดูแลกันและกัน ได้อยู่กับครอบครัว	3.64
มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่ต้องไปหาหมอ	3.58
การได้พบปะสังสรรค์ ทำกิจกรรมกับเพื่อนฝูง	3.53
ไม่มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายให้ใคร/สถาบันการเงินใด	3.50
การสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม/ช่วยเหลือผู้อื่น/เห็นตัวเองมีคุณค่า	3.50
มีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตัวเอง	3.17
มีเงินใช้/มีเงินเก็บ/เงินออม	2.98

2. ปัจจุบันท่านมีความทุกข์กับสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด (ค่าคะแนน) 1 ถึง 5 คะแนน โดย 1 มีความทุกข์น้อยที่สุด ถึง 5 มีความทุกข์มากที่สุด

ความทุกข์ของผู้สูงอายุไทยในด้านต่าง ๆ	ค่าเฉลี่ย
ไม่มีเงินใช้/ไม่มีเงินออม/มีแต่ไม่พอใช้	2.14
อยากทำงาน แต่ไม่มีงานทำ ทำให้ขาดรายได้มาเลี้ยงตนเอง	1.99
มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายให้แก่เจ้าหนี้	1.84
ไม่มีเพื่อนฝูง	1.72
สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง/มีโรคประจำตัว/ต้องไปหาหมอ	1.72
ไม่มีลูกหลาน อยู่คนเดียว/มีลูกหลานแต่ลูกหลานไม่ให้ความสนใจ/ใส่ใจดูแล	1.67
จิตใจไม่เบิกบาน ไม่สดชื่นแจ่มใส หม่นหมอง ไม่มีคุณค่า	1.42

* หมายเหตุ มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การแปลผลในการแบ่งระดับคะแนนเฉลี่ย (Best 1981: 179 – 187) ดังนี้
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับมาก และค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3. หากท่านขอพรให้กับตัวเองได้ ท่านจะขออะไรบ้าง (ตอบได้ 3 คำตอบ)

พรที่ผู้สูงอายุไทยต้องการ	ร้อยละ
ขอให้ตนเองมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง อายุยืน ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ หรือหายขาดจากการเจ็บป่วย ที่เป็นอยู่ อยู่กับลูกหลาน ไปนาน ๆ สามารถพึ่งพาตนเองได้	86.14
ขอให้ตนเอง ครอบครัว และคนไทยมีความสุข ความเจริญ สังคมสงบสุข คนไทยรักกัน ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า	18.01
ขอให้ไม่มีหนี้สิน ร่ำรวยเงินทอง มีเงินใช้ไม่ขาดมือ เบียดขี้พุงสูงขึ้น และเศรษฐกิจดีขึ้น	14.30
ขอให้มิใช่คนตก สมหวังทุกประการ ประสบความสำเร็จในชีวิต	1.86
ขอให้กิจการค้าขายรุ่งเรือง มีความเจริญก้าวหน้า มีงานทำที่ดี	1.64
ขอให้ลูกหลานเป็นคนดี ประสบความสำเร็จในชีวิต เลี้ยงง่าย เป็นที่พึ่งพาของครอบครัว	1.20
ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง ปราศจาก/แคล้วคลาดจากภัยอันตราย และพบเจอแต่สิ่งที่ดี ๆ	0.76
ขอให้มิมีเพื่อนเยอะ ๆ และมีคนคอยดูแลในชีวิต	0.55

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

1. ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพฯ	110	8.80
ปริมณฑลและภาคกลาง	319	25.52
ภาคเหนือ	235	18.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	409	32.72
ภาคใต้	177	14.16
รวม	1,250	100.00

2. ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพื้นที่ที่พักอาศัย

พื้นที่ที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล	661	52.88
นอกเขตเทศบาล	569	45.52
ไม่ระบุ	20	1.60
รวม	1,250	100.00

3. ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	648	51.84
หญิง	601	48.08
เพศทางเลือก	1	0.08
รวม	1,250	100.00

4. ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
60 – 65	699	55.92
66 – 70	305	24.40
71 – 75	154	12.32
75 ปี ขึ้นไป	92	7.36
อายุเฉลี่ย 66.15 ปี (S.D. = 5.51 ปี อายุต่ำสุด 60 ปี และสูงสุด 90 ปี)		
รวม	1,250	100.00

5. ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย

ประเภทที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บ้านเดี่ยว	1,037	82.96
ทาวน์เฮาส์	90	7.20
ห้องคอนโด	6	0.48
ห้องอพาร์ทเมนท์/แฟลต	11	0.88
ห้องแถว	72	5.76
อื่นๆ ได้แก่ บ้านพักข้าราชการ วัด บ้านเช่า หอพักในที่ทำงาน กระโจม	9	0.72
ไม่ระบุ	25	2.00
รวม	1,250	100.00

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง (ต่อ)

6. ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย

กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเจ้าของ	858	68.64
เป็นเจ้าของร่วม	100	8.00
เป็นผู้เช่า	83	6.64
เป็นผู้อยู่อาศัย	182	14.56
ไม่ระบุ	27	2.16
รวม	1,250	100.00

7. ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการอยู่กับสมาชิกในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

การอยู่กับสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
คู่สมรส	771	62.63
ลูกหลาน	783	63.61
ลูกเขย/ลูกสะใภ้	131	10.64
บิดา/มารดา	25	2.03
ญาติ พี่ น้อง	53	4.31
คนเดียว	111	9.02
อื่น ๆ ได้แก่ เด็กที่ตนเองดูแลอยู่ นายจ้าง เพื่อน พี่เลี้ยง	6	0.49